

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๖/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคพลังใหม่

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง ได้ส่งเรื่อง ขอให้ มีคำสั่งยุบพรรคพลังใหม่ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยยุบพรรคพลังใหม่สรุปความได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ พรรคพลังใหม่ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ในคราวประชุมใหญ่วิสามัญพรรคพลังใหม่ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ได้มีมติเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๑๑ คน โดยมีนายประมวล บัวชรา เป็นหัวหน้าพรรค นายสุรชัย นวลเจริญ เป็นเลขาธิการพรรค สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานแล้วยังไม่ครบถ้วนถูกต้อง นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงให้หัวหน้าพรรคพลังใหม่ส่งเอกสารและชี้แจงเพิ่มเติม ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดสุพรรณบุรี ดำเนินการสอบปากคำผู้เข้าร่วมประชุมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่จังหวัดเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่าได้เข้าร่วมประชุมและลงลายมือชื่อด้วยตนเองหรือไม่ และสอบถามไปยังประธานสาขาพรรคพลังใหม่ทั้ง ๓๑ สาขาว่าได้รับเชิญเข้าร่วมประชุมหรือไม่

จากการตรวจสอบปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญพรรคพลังใหม่ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ มีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมไม่เกิน ๗๒ คน ผู้เข้าร่วมประชุมตามบัญชีรายชื่อเมื่อเรียงลำดับใหม่มีจำนวน ๕๘ คน สอบปากคำผู้ที่ปรากฏชื่อในบัญชีรายชื่อแล้วให้ถ้อยคำว่าได้เป็นสมาชิกพรรค ไม่ได้เข้าร่วมประชุมและไม่ได้ลงลายมือชื่อจำนวน ๑๗ ราย ไม่ได้เข้าร่วมประชุมและไม่ได้ลงลายมือชื่อจำนวน ๕ ราย ทำให้มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่ถึง ๑๐๐ คนตามข้อบังคับพรรคพลังใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๗๐ วรรคสอง และผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๗ รายไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค จึงไม่เป็นองค์ประชุมใหญ่ตามข้อบังคับพรรคพลังใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ที่กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่พรรคประกอบด้วยสมาชิกสามัญของพรรคที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค

พรรคพลังใหม่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และ

วิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคพลังใหม่ จำนวนไม่ถึง ๑๐๐ คน และผู้เข้าร่วมประชุมไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค ไม่ได้เข้าร่วมประชุม และไม่ได้ ลงลายมือชื่อ จำนวน ๑๗ ราย ไม่ได้เข้าร่วมประชุมและไม่ได้ลงลายมือชื่อ จำนวน ๕ ราย พระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ มาตรา ๒๐ กำหนดให้คณะกรรมการบริหาร พรรคการเมืองมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรค เมื่อพรรคพลังใหม่ไม่ดำเนินการดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังใหม่ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

พรรคพลังใหม่ได้ชี้แจงต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองโดยสรุปว่า

๑) นาย خالد อาทิตตัง รองหัวหน้าพรรคคนที่ ๒ ได้ปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคมาโดยตลอด เพราะนาย خالد ฯ อยู่ใกล้กับที่ทำการพรรคตามข้อตกลงของนายประมวล บัชรรา อดีตหัวหน้า พรรคพลังใหม่กับคณะกรรมการบริหารพรรค และไม่มี ความขัดแย้งใดๆ กับนายประศาสตร์ ศรีภักย์ รองหัวหน้าพรรคคนที่ ๑ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ห่างที่ทำการพรรคคือ จังหวัดศรีสะเกษ

๒) พรรคพลังใหม่ไม่มีทุนทำให้มีปัญหาจำกัดในด้านงบประมาณ จึงไม่ได้เชิญประธานสาขา ทุกสาขา แต่ได้แจ้งให้ทราบโดยวาจา ถ้าสาขาไหนไม่พร้อมด้านการเงินก็ไม่มาร่วมประชุมซึ่งตามข้อบังคับ พรรคพลังใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๖๘ ไม่ได้บังคับว่าต้องมาครบทุกสาขา

๓) พรรคพลังใหม่ได้ระบุชื่อ - ชื่อสกุล ของประธานสาขาพรรค และกรรมการสาขาพรรค ที่เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรค พร้อมลำดับที่ในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ ดังนี้

- นายทอง แสงผา ประธานสาขาพรรคลำดับที่ ๑ มีชื่อในบัญชีลำดับที่ ๕๐

- นางบุญศรี บัชรรา ประธานสาขาพรรคลำดับที่ ๒ มีชื่อในบัญชีลำดับที่ ๒๓

- นายวิระชัย ศรีบุญมี ประธานสาขาพรรคลำดับที่ ๗ มีชื่อในบัญชีลำดับที่ ๕

- คณะผู้แทนสาขาจังหวัดศรีสะเกษ ลำดับที่ ๒๔ คือนายประศาสตร์ ศรีภักย์ มีชื่อลำดับที่ ๘ พร้อมคณะอีก ๔ คน จากสาขาพรรคลำดับที่ ๑๕ แต่ไม่ได้ร่วมลงลายมือชื่อโดยเห็นว่าผู้เข้าร่วม ประชุมหลายคน และผู้ที่ไม่ได้ลงลายมือชื่อคือ นายนาวิ ชาติมนตรี นายสุริยา ศรีไพร นายบัวเรียน สีหวงศ์ และนายวิจิตร สาลีวรรณ

๔) พรรคพลังใหม่แจ้งว่าได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคที่มีมติให้เชิญ สมาชิกสามัญเข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคให้นายทะเบียนพรรคการเมืองแล้วตามหนังสือที่ พ.ล.ม. ๐๔๗/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ แต่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้วไม่ปรากฏเอกสาร ดังกล่าว

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคพลังใหม่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ๗ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ความว่า พรรคพลังใหม่เป็นพรรคที่ได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๔ ซึ่งปรากฏว่าพรรคพลังใหม่โดยนายประศาสตร์ ศรีภัย รองหัวหน้าพรรค ได้ส่งเฉพาะแบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ และแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยส่งเฉพาะแบบไม่มีการลงรายละเอียดแต่อย่างใด ซึ่งไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ๗ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคพลังใหม่ไม่ส่งคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาที่กำหนด และศาลรัฐธรรมนูญได้ปิดประกาศเพื่อให้ทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายใน ๑๕ วัน พรรคพลังใหม่ก็มิได้ดำเนินการแต่อย่างใด ประกอบกับหนังสือของนายประศาสตร์ ศรีภัย รองหัวหน้าพรรคพลังใหม่คนที่ ๑ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ ยอมรับว่าได้ทราบคำร้องให้วินิจฉัยของผู้ร้อง โดยตลอดแล้ว และไม่คัดค้านการยุบพรรคพลังใหม่ ซึ่งมีได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ๗ และมาตรา ๒๐ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรค เมื่อพรรคพลังใหม่ไม่ดำเนินการจึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ สำหรับกรณีที่นายทะเบียนพรรคการเมือง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคพลังใหม่ เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคพลังใหม่เพราะไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องมีคำสั่งซ้ำอีก

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคพลังใหม่ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ